

fælles Undervisningsfag, men at det ikke bliver nødvendigt at fortsætte dermed ligetil den sjette eller efter vort Forslag den fjerde Klasse. Men vi have gjort disse Bestemmelser afhængige af Ministerens Bestemmelse. Vi have saaledes derigjennem fastholdt de Synspunkter, som vi søge at gjøre gjældende, men fremsat dem saaledes, at vi haabe, at den høit- agtede Minister vil kunne modtage dem, saa at vi altsaa, hvis det maatte lykkes os at vinde Samstemning her i Thinget, kunne haabe, at denne for Skolen saa gavnlige og vigtige Reform kan føres igjennem. Med Hensyn til selve Hovedspørgsmaalene skal jeg ikke her paany gaa ind paa en Drøftelse; jeg tror, at vi ved 2den Behandling havde Leilighed til saa fuldstændigt og tydeligt at udtale os om Skolens Drebeling og om de øvrige Spørgsmaal, hvori vi adskille os fra Flertallet, at vi ikke kunne have noget Bæsentligt at føie dertil. Kun maa det være mig tilladt med nogle korte Bemærkninger at besvare et Foredrag, som nærmest blev henvendt til mig af det ærede Medlem for Ribe (Ternansen). Han erkjendte med mig, at der var stet et Brud mellem den nuværende Dannelse, vort nuværende Kulturstandpunkt og den gamle nordiske, men han vendte det saa om til, at det var et Brud mellem den dannede Klasse og Folket. Det tror jeg ikke forholder sig saaledes, thi den store Del af Folket er ikke en Emule mere nordisk end den dannede Klasse, der er et ligesaa stort Brud mellem den store Del af Folket nu og Folket i Oldtiden, som der er mellem den dannede Klasse og Folket i Oldtiden, de Ideer og Følelser, der røre sig, om jeg saa maa sige, i det menige Folk, ere ikke niere oldnordiske end de, der røre sig i den dannede Klasse, den Fædrelandsfjærlighed og Nationalsfølelse, som man vil vække derigjennem, er ikke stærkere hos det menige Folk, end den er i den dannede Klasse. Jeg tør hævde, at netop i den dannede Klasse er Nationalsfølelsen og Bevidstheden om vor Eiendommelighed vaagnet tidligere og stærkere, og at den nuværende mere levende Nationalsfølelse netop fornemmeligt ffylde den dannede Klasse, at den som tillive. Det ærede Medlem mente dernæst, at vor hele

Dannelse trængte til en Forryngelse eller Styrkelse i nordisk Retning for at udjevne den Klost, der er imellem den dannede Klasse og Folket. Jeg tror nu ikke, der er nogen saadan Klost; at der er en forffjellig Opfattelse af mange forskjellige Forhold, er naturligt, men at der er nogen egentlig Klost, tror jeg ikke, og i ethvert Fald, hvis der er en saadan Klost tilstede, saa er den virkelig nutildbogs mindre, end den har været nogeninde før. Klostet var virkelig større, da de jernklædte Herremænd og de stolte Prælater undertrykte Bonden og berøvede ham hans Frihed og Selveiendom, og den var større, da de lærde sade indsluttede i deres Studereværelse, da Borgerne levede for sig, og da Bonden ved Træhesten, da var der en Klost i Samfundet, men denne Klost er bleven betydelig udjevnet, og Samfundets forskjellige Klasser staa nu hinanden langt nærmere end nogeninde tidligere. Men var der en saadan Klost, da vilde den sandelig ikke kunne udjevnes ved, at vi fik to nordisk-sproglige Skoler eller fik en Klasse af Dannede, der havde erhvervet sig deres Dannelse gennem Studiet af den nordiske Oldtid og af Historien. Derom er jeg overbevist, og jeg tror overhovedet ikke, at Skolen er til for saaledes at udvikle enkelte Dyder eller enkelte Følelser. Er der Noget, vor Tid trænger langt mere til end til en Udvikling af Nationalsfølelsen, saa er det til en Udvikling af den religiøse Følelse. Er der Noget, Samfundet nu mangler, er det virkelig noget langt Høiere end Nationalitetsfølelsen, nemlig Tro og Kjærlighed. Er der da Noget, der vil paastaa, at vi for at udvikle Tro og Kjærlighed i Samfundet, skulde oprette Skoler, hvori navnlig det Religiøse blev det Overveiende? Nei, den Slags Ting udvikles ikke nærmest i Skolen, men i det Liv, der hersker i det hele Samfund; gennem et sundt Folkelig udvikles Kjærlighed til Fædrelandet, og gennem et sundt religiøst Liv i Hjemmet udvikles den religiøse Følelse hos Barnet. Det er en saadan Miskjendelse af Skolens Opgave, som jeg tror ligger til Grund for det ærede Medlems Udtalelse. At jeg iøvrigt med Hensyn til det Maal, han stræber hen